TẠP CHÍ PHÒNG CHÁY VÀ CHỮA CHÁY ĐIỆN TỬ
JOURNAL OF FIRE ONLINE
e-ISSN: 3093-3595
Ngày nhận bài: 11/3/2026; Ngày thẩm định: 10/4/2026; Ngày duyệt đăng: 17/4/2026.

PHÁP LUẬT VỀ CẤP GIẤY PHÉP LƯU THÔNG PHƯƠNG TIỆN PHÒNG CHÁY, CHỮA CHÁY, CỨU NẠN, CỨU HỘ VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ CẦN CHÚ Ý

Đại úy, ThS TRỊNH THẾ TUẤN
Khoa Nghiệp vụ cơ bản, Trường Đại học PCCC
*Tác giả liên hệ: Trịnh Thế Tuấn (Email: trinhthetuant34@gmail.com)

***Tóm tắt**: Cấp giấy phép lưu thông phương tiện phòng cháy, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ (PCCC, CNCH) là một thủ tục hành chính có ý nghĩa quan trọng trong lĩnh vực này. Bài viết làm rõ ý nghĩa, tầm quan trọng của phương tiện, khái quát các quy định của pháp luật liên quan, trên cơ sở đó, đưa ra một số vấn đề cần chú ý góp phần tổ chức thực hiện hiệu quả các quy định của pháp luật về cấp giấy phép lưu thông phương tiện PCCC, CNCH hiện nay.*

***Từ khoá**: cấp giấy phép lưu thông, phương tiện phòng cháy, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ.*

***Abstract**: The issuance of road circulation permits for fire and rescue vehicles is an important administrative procedure in this field. This article examines the significance and role of these vehicles, outlines the relevant legal framework, and, on that basis, highlights several issues requiring attention in order to improve the effective implementation of current regulations on the issuance of circulation permits for such vehicles.*

***Keywords**: issuance of permits for circulation, fire and rescue vehicles.*

1. Theo Thông tư số 103/2025/TT-BCA ngày 04/11/2025 của Bộ trưởng Bộ Công an ban hành Quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về trang bị, bố trí phương tiện PCCC, CNCH cho nhà và công trình (QCVN 10:2025/BCA), tại mục 1.4.2 xác định "Phương tiện phòng cháy, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ là phương tiện chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ cơ giới, phương tiện thông dụng, thiết bị, máy móc, dụng cụ, chất chữa cháy các loại được sử dụng cho việc phòng cháy, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ" [1]. Đây là cơ sở pháp lý để cơ quan nhà nước có thẩm quyền cũng như các cơ quan, tổ chức, cá nhân có liên quan hiểu đúng và nhận thức đầy đủ, chính xác khi nghiên cứu phương tiện PCCC, CNCH.

Hoạt động cấp giấy phép lưu thông phương tiện PCCC, CNCH là một thủ tục quản lý hành chính chuyên ngành do cơ quan Công an có thẩm quyền thực hiện, nhằm kiểm tra, thẩm định và xác nhận điều kiện pháp lý cũng như tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật của các phương tiện PCCC, CNCH trước khi lưu thông trên thị trường. Nội dung của hoạt động này bao gồm việc kiểm tra thành phần hồ sơ, tính pháp lý và hợp lệ của hồ sơ, đối chiếu các thông số kỹ thuật với các tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật có liên quan, đảm bảo rằng phương tiện khi được cấp phép lưu thông có đủ khả năng vận hành ổn định. Đây là "mắt xích" quan trọng trong công tác quản lý nhà nước, giúp loại bỏ các phương tiện PCCC, CNCH không đảm bảo an toàn, đồng thời tạo cơ sở pháp lý để bảo vệ lực lượng chức năng khi vận hành phương tiện đặc chủng trong các tình huống cấp bách.

Trong hoạt động PCCC, CNCH, phương tiện có vai trò, ý nghĩa rất quan trọng. Là cơ sở vật chất, kỹ thuật có vai trò quyết định trực tiếp đến hiệu quả của các hoạt động nghiệp vụ trong thực tiễn, nhất là hoạt động chữa cháy, CNCH. Trước hết, hệ thống phương tiện chuyên dụng từ xe chữa cháy, tàu xuồng đến các thiết bị phá dỡ, dò tìm nạn nhân đóng vai trò mở rộng năng lực ứng phó, xử lý các tình huống do cháy, nổ, tai nạn, sự cố gây ra, cho phép lực lượng chức năng tiếp cận và xử lý các tình huống nguy hiểm mà nếu không có những phương tiện đó thì khó hoặc không thể tiếp cận được. Ý nghĩa của các phương tiện này không chỉ dừng lại ở việc khống chế, dập tắt đám cháy, giảm thiểu tối đa thiệt hại về tài sản, mà còn là "lá chắn" bảo vệ an toàn tính mạng cho cả nạn nhân lẫn người tham gia chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ; giúp rút ngắn tối đa "thời gian vàng" để triển khai hiệu quả các hoạt động chữa cháy, CNCH trong các vụ cháy, nổ, tai nạn, sự cố phức tạp. Sự hiện đại hóa và tính sẵn sàng của phương tiện PCCC, CNCH còn phản ánh mức độ tiên tiến của hệ thống hạ tầng an toàn quốc gia, là thước đo cho năng lực phản ứng nhanh và tính chuyên nghiệp của lực lượng PCCC và CNCH nói chung, nòng cốt là lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH thực thi pháp luật trong việc bảo đảm an ninh trật tự và an toàn xã hội.

Theo đó, Luật PCCC và CNCH quy định cụ thể việc sản xuất, lắp ráp, nhập khẩu, lưu thông phương tiện PCCC, CNCH tại Điều 44, như sau [5]:

Phương tiện PCCC, CNCH sản xuất, lắp ráp trong nước trước khi lưu thông trên thị trường phải bảo đảm về chất lượng, đúng với tiêu chuẩn công bố áp dụng, quy chuẩn kỹ thuật tương ứng theo quy định của pháp luật về chất lượng sản phẩm, hàng hóa và pháp luật về tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật.

Phương tiện PCCC, CNCH nhập khẩu phải đúng với tiêu chuẩn quốc tế, tiêu chuẩn khu vực, tiêu chuẩn nước ngoài hoặc tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật của Việt Nam. Trường hợp giữa Việt Nam và các quốc gia, vùng lãnh thổ thừa nhận kết quả đánh giá sự phù hợp của nhau được thực hiện theo điều ước quốc tế mà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam là thành viên.

Trên cơ sở đó, Chính phủ đã quy định việc cấp phép trước khi lưu thông trên thị trường đối với phương tiện PCCC, CNCH tại Điều 23 Nghị định số 105/2025/NĐ-CP ngày 15/5/2025, trong đó đã quy định chi tiết hồ sơ đề nghị cấp giấy phép lưu thông; việc tiếp nhận, xử lý và cấp giấy phép lưu thông phương tiện PCCC, CNCH; thẩm quyền cấp giấy phép lưu thông; việc cấp giấy phép lưu thông thay thế việc công bố hoạt động hợp chuẩn, hợp quy theo quy định của pháp luật; thu hồi giấy phép lưu thông;… Đồng thời, Chính phủ đã xác định rõ danh mục các phương tiện PCCC, CNCH thuộc diện cấp phép trước khi lưu thông trên thị trường tại Phụ lục V ban hành kèm theo Nghị định số 105/2025/NĐ-CP ngày 15/5/2025. Đây chính là cơ sở pháp lý có ý nghĩa quan trọng, tạo điều kiện thuận lợi để cơ quan quản lý nhà nước có thẩm quyền, các cơ quan, tổ chức, cá nhân có liên quan nghiên cứu, thực hiện.

Bên cạnh đó, để bảo đảm các quy định của pháp luật về cấp giấy phép lưu thông phương tiện PCCC, CNCH sớm đi vào cuộc sống cũng như thống nhất một số nội dung trong quá trình tổ chức thực hiện trên phạm vi toàn quốc, Cục Cảnh sát PCCC&CNCH đã ban hành văn bản hướng dẫn thực hiện nội dung này, cụ thể như sau:

Việc tiếp nhận, giải quyết thủ tục hành chính cấp Giấy phép lưu thông phương tiện PCCC, CNCH thực hiện theo quy trình nội bộ, quy trình điện tử thực hiện thủ tục hành chính trong lĩnh vực PCCC&CNCH thuộc thẩm quyền giải quyết của Bộ Công an trên môi trường điện tử. Trong quá trình tiếp nhận, giải quyết thủ tục cấp Giấy phép lưu thông phương tiện PCCC, CNCH, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương thực hiện một số nội dung sau [3]:

+ Tiếp nhận hồ sơ trên môi trường điện tử: Căn cứ quy trình giải quyết thủ tục hành chính, bộ phận một cửa có trách nhiệm kiểm tra thành phần hồ sơ và tính hợp lệ của hồ sơ. Thành phần hồ sơ được quy định tại khoản 2, Điều 23, Nghị định số 105/2025/NĐ-CP ngày 15/5/2025 của Chính phủ.

Về tính hợp lệ của hồ sơ bao gồm các nội dung: Đối tượng nộp hồ sơ đề nghị cấp phép lưu thông

phương tiện PCCC, CNCH phù hợp quy định (là cơ quan, tổ chức, cá nhân trực tiếp sản xuất, lắp ráp trong nước hoặc nhập khẩu phương tiện PCCC, CNCH); loại phương tiện PCCC, CNCH đề nghị cấp phép lưu thông phù hợp quy định (là phương tiện thuộc danh mục quy định tại Phụ lục V ban hành kèm theo Nghị định số 105/2025/NĐ-CP); thể thức, pháp lý của các tài liệu có trong hồ sơ: Các văn bản, tài liệu phải theo đúng biểu mẫu (nếu có, ví dụ mẫu PC20) có thể thức phù hợp và được ký, xác thực điện tử đầy đủ theo quy định tại Nghị định số 30/2020/NĐ-CP ngày 05/3/2020 của Chính phủ về công tác văn thư.

Đối với hồ sơ đề nghị cấp phép lưu thông phương tiện PCCC, CNCH theo kết quả thử nghiệm của các cơ quan, tổ chức nước ngoài: Cần kiểm tra, đối chiếu với năng lực thử nghiệm của đơn vị thử nghiệm theo chứng nhận ISO 17025 được cấp.

Thời hạn giải quyết của bộ phận một cửa được quy định cụ thể tại quy trình giải quyết thủ tục hành chính, cụ thể: Thời gian kiểm tra hồ sơ: 08 giờ làm việc kể từ thời điểm tổ chức, doanh nghiệp nộp hồ sơ; thời gian lập phiếu tiếp nhận, chuyển cấp có thẩm quyền phân công: 04 giờ làm việc kể từ thời điểm tiếp nhận hồ sơ.

+ Xử lý hồ sơ: Cán bộ, chiến sỹ được giao trách nhiệm giải quyết hồ sơ phải thực hiện các công việc theo quy định tại Điều 30, Thông tư số 37/2025/TT-BCA và quy trình giải quyết thủ tục hành chính về PCCC, CNCH, chịu trách nhiệm về nội dung đã giải quyết, cụ thể: Kiểm tra, đối chiếu nội dung kết quả thử nghiệm phương tiện PCCC, CNCH và các tài liệu có trong hồ sơ với các quy định của tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật tương ứng.

Khi xem xét kết quả thử nghiệm của các cơ quan, tổ chức nước ngoài: Kiểm tra lại về thành phần, tính hợp lệ của hồ sơ; trình tự thời gian thực hiện cấp phép phù hợp quy định; chứng nhận chất lượng, kết quả thử nghiệm phải phù hợp với các chỉ tiêu kỹ thuật của phương tiện PCCC, CNCH theo quy định tại tiêu chuẩn, quy chuẩn được sử dụng, là kết quả còn hiệu lực (đối với kết quả thử nghiệm lần đầu, kết quả đánh giá định kỳ của mẫu phương tiện PCCC).

Bên cạnh đó, kết quả cấp giấy phép lưu thông phương tiện PCCC, CNCH phải được cập nhật trên hệ thống cơ sở dữ liệu về PCCC&CNCH theo quy định của pháp luật.

Bộ trưởng Bộ Công an quy định cụ thể thẩm quyền cấp giấy phép lưu thông phương tiện PCCC, CNCH tại Điều 11 Thông tư số 36/2025/TT-BCA ngày 15/5/2025. Theo đó, Phòng Cảnh sát PCCC và CNCH Công an cấp tỉnh cấp giấy phép lưu thông đối với phương tiện PCCC, CNCH quy định tại Mục 1 Phụ lục V ban hành kèm theo Nghị định số 105/2025/NĐ-CP [2].

2. Một số vấn đề cần chú ý trong quá trình thực hiện cấp giấy phép lưu thông phương tiện PCCC, CNCH, cụ thể như sau:

Một là, phương tiện PCCC, CNCH (thuộc danh mục tại Phụ lục V ban hành kèm theo Nghị định số 105/2025/NĐ-CP ngày 15/5/2025 của Chính phủ) sản xuất, lắp ráp, nhập khẩu phải được cấp phép lưu thông trước khi lưu thông ra thị trường (lần đầu). Các lô phương tiện PCCC, CNCH sản xuất, lắp ráp, nhập khẩu (lần kế tiếp) được tự do lưu thông ra thị trường mà không phải làm thủ tục đề nghị cấp giấy phép lưu thông (cấp giấy phép lưu thông cho mẫu phương tiện PCCC, CNCH). Theo đó, tổ chức, cá nhân không phải làm thủ tục đề nghị cấp giấy phép lưu thông nếu phương tiện PCCC, CNCH có cùng tên gọi, công dụng, nhãn hiệu, kiểu loại, đặc tính kỹ thuật do cùng một đơn vị sản xuất, lắp ráp hoặc do cùng tổ chức, cá nhân nhập khẩu đúng với mẫu đã được cấp giấy phép lưu thông trước đó.

Hai là, các phương tiện PCCC, CNCH không thuộc danh mục quy định tại Phụ lục V ban hành kèm theo Nghị định số 105/2025/NĐ-CP ngày 15/5/2025 của Chính phủ thì không cần phải được cấp giấy phép lưu thông theo quy định tại Điều 23 Nghị định số 105/2025/NĐ-CP. Tuy nhiên, các phương tiện này vẫn phải tuân thủ đầy đủ các quy định hiện hành của pháp luật về quản lý chất lượng sản phẩm, hàng hóa, ghi nhãn hàng hóa và các quy định có liên quan khác.

Ba là, đối với doanh nghiệp nhập khẩu phương tiện PCCC, CNCH được phép sử dụng kết quả thử nghiệm, chứng nhận chất lượng hợp lệ của tổ chức thử nghiệm, đánh giá nước ngoài để cung cấp trong quá trình nộp hồ sơ cấp phép mà không phải thử nghiệm lại.

Kết quả thử nghiệm hợp lệ là: Chứng nhận chất lượng, kết quả thử nghiệm đúng với tiêu chuẩn quốc tế, tiêu chuẩn khu vực, tiêu chuẩn nước ngoài hoặc tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật của Việt Nam; do tổ chức thử nghiệm nước ngoài đã được chứng nhận phù hợp với tiêu chuẩn ISO/IEC 17025 thực hiện có chứng chỉ công nhận tổ chức thử nghiệm. Trường hợp không có kết quả thử nghiệm của tổ chức thử nghiệm nước ngoài thì được sử dụng kết quả thử nghiệm do tổ chức đánh giá sự phù hợp của Việt Nam thực hiện theo quy định của pháp luật về chất lượng sản phẩm, hàng hóa và pháp luật về tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật.

Bốn là, cơ quan, tổ chức, cá nhân sản xuất, lắp ráp, nhập khẩu phương tiện PCCC, CNCH theo mẫu đã được cấp phép lưu thông trước đó, trước khi đưa phương tiện lưu thông ra thị trường có trách nhiệm khai báo các thông tin theo quy định trên hệ thống cơ sở dữ liệu của cơ quan quản lý chuyên ngành hoặc bằng văn bản gửi cơ quan quản lý chuyên ngành đã cấp giấy phép lưu thông cho phương tiện, vật liệu, cấu kiện ngăn cháy, chống cháy để cập nhật và theo dõi và phải chịu trách nhiệm về tính chính xác của thông tin khai báo.

Năm là, trong giai đoạn hiện nay, cơ quan Công an đã chuyển đổi mạnh mẽ phương thức quản lý từ việc kiểm định từng sản phẩm riêng lẻ sang việc cấp giấy phép lưu thông cho mẫu phương tiện. Điều này có nghĩa là khi một mẫu xe chữa cháy hoặc thiết bị chuyên dụng đã được cấp phép, các phương tiện cùng loại, cùng thông số kỹ thuật từ cùng nhà sản xuất sẽ được lưu thông mà không cần thực hiện lại thủ tục này. Vì vậy, trách nhiệm của Phòng Cảnh sát PCCC và CNCH Công an các địa phương trong quá trình thực hiện là phải thẩm định cực kỳ nghiêm ngặt hồ sơ kỹ thuật ban đầu và đối chiếu với quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về phương tiện PCCC, CNCH. Sau khi cấp phép, chức năng quản lý sẽ tập trung vào công tác "hậu kiểm" để đảm bảo các phương tiện lưu thông thực tế trên thị trường luôn duy trì đúng chất lượng so với mẫu đã đăng ký.

Sáu là, đảm bảo tính hợp pháp của các thiết bị phát tín hiệu ưu tiên (đèn, còi) và việc số hóa dữ liệu phương tiện PCCC, CNCH theo đúng quy định. Khi cấp giấy phép lưu thông, cơ quan Cảnh sát PCCC&CNCH cần kiểm tra sự tương thích của các thiết bị này theo quy định về xe ưu tiên để tránh gây xung đột hoặc nhầm lẫn khi phương tiện tham gia giao thông. Đồng thời, toàn bộ thông tin về giấy phép lưu thông hiện nay phải được cập nhật trên hệ thống cơ sở dữ liệu về PCCC, CNCH.

Bảy là, trong thời gian chuyển tiếp (01/7/2025 đến hết ngày 30/6/2026), tại khoản 1 Điều 46 Nghị định số 105/2025/NĐ-CP ngày 15/5/2025 của Chính phủ đã quy định việc cấp Giấy chứng nhận kiểm định phương tiện PCCC, quản lý, sử dụng tem kiểm định phương tiện PCCC được tiếp tục thực hiện đến hết ngày 30/6/2026. Như vậy, kể từ ngày 01/7/2025 đến hết ngày 30/6/2026 các cơ quan tổ chức, doanh nghiệp trực tiếp sản xuất, lắp ráp hoặc nhập khẩu phương tiện PCCC, CNCH có 02 lựa chọn (1) là đề nghị cấp giấy phép lưu thông cho phương tiện PCCC, CNCH hoặc (2) đề nghị cấp Giấy chứng nhận kiểm định phương tiện PCCC.■

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Công an (2025), *Thông tư số 103/2025/TT-BCA ngày 04/11/2025 của Bộ trưởng Bộ Công an Ban hành Quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về trang bị, bố trí phương tiện PCCC, CNCH cho nhà và công trình (QCVN 10:2025/BCA),* Hà Nội.

2. Bộ Công an (2025), *Thông tư số 36/2025/TT-BCA ngày 15/5/2025 của Bộ Công an Quy định chi tiết một số điều của Luật Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ và Nghị định số 105/2025/NĐ-CP ngày 15/5/2025 của Chính phủ Quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật PCCC&CNCH,* Hà Nội.

3. Cục Cảnh sát PCCC và CNCH (2025), *Công văn số 1701/C07-P3 ngày 10/6/2025 của Cục Cảnh sát PCCC &CNCH V/v hướng dẫn triển khai thực hiện Luật PCCC&CNCH và các văn bản hướng dẫn thi hành*, Hà Nội.

4. Chính phủ (2025), *Nghị định số 105/2025/NĐ-CP ngày 15/5/2025 của Chính phủ Quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật PCCC&CNCH,* Hà Nội.

5. Quốc hội (2024), *Luật PCCC&CNCH*, Hà Nội.